Ročník XI. — Číslo 27. Kvasilov dne 20. července 1936. Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem. 35 gr.

Rukopisy se nevracejí.

Hlas Volyně

Co po otcích jsme zdědili,
si zachovati chceme:
Svých otců svaté mohyly
a pro sebe tu zem.
Jos. V. Sládek.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Lidé na svých místech.

Slyšíme li výr k, že ten neb onen člověk je na svém místě, pak je to téměř vždy výrok pochvalný. Znamená to, že ten člověk své místo zastává dobře, ba více, že v něm vyniká. Je takových lidí málo a proto jsou nápadní, přerůstají své okolí, jsou vzorem ve svém povolání, ve vykonávání svých funkcí veřejných neb spolkových.

Není těžko nalézti příčinu proč jest tomu tak. Tajemstvím uspěchu těchto lidí jest ta okolnost, že si zvolili povolání, k jehož vykonávání mají přirozené vlohy a schopnosti. Vidíme tedy, že správná volba povolaní jest rozhodující pro úspěch v životě.

Jde jen o to správně volit a to bývá těžké a častokráte nemožné. Jsouť lidské schopnosti mnohdy tak ukryty, že o nich jejich majitel nemá ani potuchy aneb se o nich dozví pozdě, když již celou svou životní přípravu řídil v jiném směru, takže na přesedlání jest již pozdě.

Anglický psycholog Julius Huxley praví, že největším úkolem dnešní vědy je nalézti přísně vědeckou metodu, kterou by se daly určiti lidské vlohy a schopnosti.

„K tomu musíme si především osvojit ryze vědecké znalosti materiálu, s nímž se budeme obírati — praví dále zmíněný psycholog — to jest lidské přirozenosti. Každý, kdo má nějaké znalosti psychologie, plně si uvědomuje, jaký nesmírně komplikovaný pochod prožívá každý z nás od útlého dětství až do zralých let.“

Přístroje, které by tyto pochody sledovali a měřili, budou ovšem též velmi komplikované. Věda tohoto oboru je dnes teprve v plenkách. Tak dnes se provádí ve velkém měřítku měření tělesné zdatnosti, temperamentu, inteligence, vrozené odolnosti vůči nemocem atd. Metody tohoto měřění nejsou ještě ani zdaleka dokonalé, ale počátek jest již položen.

Takové vědecké měření začíná už nalézati praktického užití v různých oborech, např. psychotechnické zkoušky letců a šoférů, průmyslových dělníků v některých oborech atd.

Podobně se začíná používat psychologických zkoušek i v soudnictví aby soudci mohli stanovit správné tresty a netrestali slabomyslné lidi stejně jako zdravé.

Jsouto však jen počátky, ale doufejme, že jednou bude každé dítě podrobeno vědecké zkoušce, která přesně určí jeho schopnosti, vlohy a nadání. Rodiče pak už nebudou míti takovou svobodu ani nevědomost ve výchově svých dětí. Stát rovněž nedovolí plýtvání intelektem, které vzniká, když se postaví člověka na místo, na něž rozhodně nepatří.

Je to ovšem ještě daleká budoucnost. Zatím takové metody nemáme, ale skutečnost, že se věda vážně obírá jejím vynalezením, dokazuje, o jak důležitý problém se jedná. Uvědomiti si to musí především rodiče a věnovat výchově děti co největší péči. Pozorováním snažit se zjistit, k jakému povolání by se jejich dítě nejlépe hodilo, v němž by vyniklo, v němž by bylo zkrátka „na svém místě“. Vl. P.

—o—

Dohoda německo-rakouská.

Od nezdařeného puče rakouských národních socialistů proti vládě zavražděného kancléře Dollfusse dne 25. července 1934 r., byl poměr mezi Rakouskem a Německem velmi napiatý. Rakousko se cítilo ohroženo Německem na své samostatnosti.

Otázka Rakouska vystoupila do popředí zvláště v době války habešské, kdy Italie zaneprázdněna jsouce jinde (a které na nezávislosti Rakouska záleží, neboť jistě je lépe míti za souseda slabší Rakousko nežli mocné Německo), nemohla použiti plné váhy svého vlivu ve věcech evropských.

Proto zpráva o dohodě rakousko německé důsobí dojmem překvapení. Dohoda byla veřejně prohlášena dne 11. t. m. a obsahuje m. j. tyto body:

1. Německo jest ochotno respektovati rakouskou nezávislost.
2. Rakouská legie v Německu bude rozpuštěna.
3. Nacistická propaganda v Rakousku bude zastavena.
4. Bude zrušen poplatek 1.000 marek pro německé turisty a všem Rakušanům, sídlícím v Německu bude dovoleno volně přecházeti hranice.
5. Rakouští nocionální socialisté budou připuštěny do vlastenecké fronty.
6. Mimo vlasteneckou frontu nebudou míti nacionální socialisté práva na politickou činnost.
7. Nacionálně socialistickým emigrantům bude dovoleno vrátiti se do Rakouska, pokud se nestali německými občany. Znamená to, že rakouští nacionálně-socialističtí vůdcové se nevrátí.
8. Německým občanům bude dovoleno vyvěšovati haknkrajclerský prapor v Rakousku.

Jak se proslýchá, hrál Mussolini vynikající roli v tomto německo-rakouském sblížení. Prý se pomýšlí na schůzku Hitlera se Schuschniggem, jež by se konala počátkem srpna na německém území.

Na této hlavní klenbě bude postupně budována další normalisace hospodářských styků mezi oběma státy. Rozšířená amnestie potvrdí tento nový stav. Z této amnestie budou však vyloučení ti rakouští národní socialisté, kteří byli odsouzeni pro vraždy nebo jiné hrubé přečiny.

Pokud jde o otázku znovu nastolení Habsburků, stanovisko rakouské vlády se v této otázce nezměnilo. Není tedy nastolení věcí aktuální — jak se podle sdělení tisku prohlašuje na oprávněných rakouských místech — a v každém případě jest věcí, týkající se výlučně vnitřní politiky rakouské.

Spolupůsobení Mussoliniho při dohodování se Rakouska a Německem potvrzuje názor, že Italie se opět účastní evropské spolupráce, avšak v jiném seskupení než před válkou v Habeši. Tehdy to byla t. zv. fronta Stresy — Anglie-Francie-Italie proti Německu. Nyní je Italie na opačné straně a chystá prý další překvapení.

Připomeneme-li si, že Italie a Rakousko podepsaly v roce 1934 spolu s Maďarskem t. zv. Římské protokoly, jejichž nejdůležitějším bodem jest ustanovení, o předběžné poradě těchto tří států v každém zahraničně-politickém jednání, a připomeneme-li si dále, že v dohodě rakousko-německé je zmínka o zahraniční politice Rakouska, která bude prý míti i na dále za základ zmíněné římské protokoly, přijdeme k tomu závěru, že nové seskupení Německo-Italie-Rakousko-Maďarsko jest možnou věcí.

Vzpomínáme na J. K. Tyla.

Je tomu 80 roků, co v chudém plzeňském bytě zemřel 48letý, životem i jeho bědami ubitý Josef Kajetán Tyl, kutnohorský rodák a zakladatel novodobého českého divadelnictví. Jeden z nejúčinnějších národních buditelů období Havlíčkova a Boženy Němcové, spisovatel a dramatik, jakých jsme málo měli v těch dobách, pokud se týče nadšení a oddané horlivosti, nadání a vytrvalosti v práci. Podle toho, co na svou dobu vykonal a jak to vykonal, byl opravdovým hrdinou národa. Byl z těch šťastných felčarů, jak o nich mluvil už Havlíček, kteří k tomu podlomenému a churavému národu uměli srdečně promluvit, sílivě se na něj pousmát a vybrat mu účinný lék.

Tyla si český národ nedovedl dost vážit ani za života, ani po smrti. Za života umíral hlady a klesal pod tíží běd hmotných i duševních které mu o desítky let zkrátily věk: po smrti místo věčného a všestranného ocenění dobových zásluh, bral se na jeho dílo břitký kritický nůž, přibrušovaný podle cizích vědeckých šablon a vzorů. Zapomnělo se, že u tvůrců tohoto druhu je nutno především zvážiti užitek práce a její skutečný obrodný význam. Zapomnělo se, že Tyl, tvořil za těžkých poměrů téměř z ničeho, že jeho práce ro tly skoro bez vzorů, z hloubi hoty těžkých a smutných dob národa, staletí bičovaného a šlapaného v prach. A zapomnělo se, že přes všecky tyto přetěžké doby stvořil nám Josef Kajetán Tyl přec jen povídku a román poměrně nový a svěží, stvořil nám rozkošnou, veselou, vtipnou a půs bivou causerii, stvořil nám nové české divadlo způsobem tak oživujícím a půvabným, že se v něm odrazil život i jeho pohádka, realita i báseň. A zapomnělo se konečně, že také i jako redaktor (hned několika listů najednou) nám ukázal, jak se má tvořit a rodit český nový pokrokový časopis, aby poutal i aby poučil, aby zušlechťoval, vychovával i uměl o věžit.

Na to všecko se zapomnělo hned brzy po předčasné smrti Tylově, takže dlouho trvalo, než se začaly ozývati i vážné hlasy oceňující a plné uznalého respektu. Musilo přejít několik výročních období, při kterých se literární historik zah loubával poněkud upřímněji a lidštěji do buditelova života a při nichž se čím dál svrchovaněji začalo poznávat, jaký to byl vlastně pracovník pro svoji dobu neocenitelný a přímo ražený. Dnes víme, že je vlastním zakladatelem historické povídky, že se jeho mimořádnými schopnostmi rodil český moderní román a novela; že opravdu teprve od něho se datuje nové pojetí divadla, jež stvoři v názoru i podání zcela moderním a tak svěžím.

Nebyl genius, ale byl průkopník a vůdce plný bystrosti, vášnivého prudění duše, neúnavnosti a oddané služby národní věci. Vše uměl v tehdejších dobách stagnace uváděti do proudu. Nikdo jako on tenkrát nedovedl vylíčit v obrázcích Prahu, její ruch a kulturní proudění, její potřeby, zájmy a cíl. V jeho povídkách máme vzory sociálního cítění s dělnictvem. Je u něho plno úrodných popudů, z nichž rostlo či; v jeho duši i mozku to vřelo jako ve výhni; byl jedinou vlnou plodnosti, úrody, požehnání. I jeho sloh je takový kypivý, prudný a plný námětné síly. Jako z těch jeho divotvorných dud švandovských se linulo do světa plno písniček a radostně podchycující náladivosti, tak se to linulo i z jeho kapitol a knížek. Byl pro svou dobu zo obněným božím požehnáním.

V plzeňském městském museu mají na Tyla, svého hřbitovního čestného občana, plno dojímavých vzpomínek, věciček a věcí, které kdys obklopovaly jeho život. Je tam vedle hodin, které mu dnes před 80 roky drobným tikotem odpočítávaly poslední minuty života, také i ten malý divadelní zvoneček, který pomáhal zatlačovati jeho zhaslé oči. Sta mrtvých drobností, které probouzejí plno živých vzpomínek na dělníka-hrdinu, jenž bídou pokořován, rostl tím vášnivěji k práci.

Fr. Sekanina v „Nár. Politice.“

—o—

Vážení krajané,

znáte jistě ono staré a tak pravdivé přísloví, že kdo nejde kupředu, ten couvá. Státi na jednom místě jest nemožno. Všichni, myslím, žádný z Vás by nechtěl býti začátečníkem, každý touží po tom, aby se dostal na vyšší místo.

A takovým začátečníkem je jistě ten, kdo žije jen sobě samému, nezajímá se o život veřejný, hospodářský, společenský, národní, atd. A pozorovati rozvoj tohoto života možno jen tehdy, dostane-li se nám do ruky časopis, který by nás informoval o všech těchto událostech.

Věřím, že je Vás velmi mnoho, kteří časopisy odebíráte. Tento rok však přinesl pro Vás nepříjemnou změnu, kterou jsou valutová a devisní opatření našeho státu, zabraňující zasílání peněz za hranice. A to Vám skoro znemožňuje další předplácení časopisů a odsuzuje k duševnímu živoření.

Proto kancelář České Matice Školské vychází vstříc těm, kteří dosud si sami objednávali časopisy, i těm, kteří toho nečinili vůbec, a nabízí své prostřednictví v zasílání peněz za časopisy do Československa. Proč se má-

Besídka.

Muž v příšeří.

Zivra ná kariera „tajemného Evropana“ a nejzáhadněšího muže současné historie se začala roku 1849 v řecké Anatolii, kde se narodil v rodině Zacharovových. Pokřtili to na Basila — a to jméno bylo vše, hnc, co z domova dostal na cestu do života. O všechno ostatní — i o ty čtyři miliardy, které jsou dnes jeho majetkem — se musel postarat sám a sám. Opravdový život se mu začal, když v Cařihradě se zavedl v bazárech jako směnárník. Bylo to řemeslo, které Turci zakázali a směli je provádět pouze oprávnění bankéři. Ale Basil se o povolení neucházel. Obchody mu šly dobře. V bazárech bylo vždycky dost cizinců, kteří raději prodělali nějaký groš, než aby šli měnit peníze do úředně oprávněné směnárny někam do města. Mladý bankéř uměl několik cizích jazyků, kterým se pilně učil, prostředí se mu líbilo a občasné nepříjemnosti s úřady se vždycky nějak daly srovnat. Krajané pomohli. Však jim toho Basil, když se o mnoho let později stal sirem, nikdy nezapomněl a vrchovatou měrou vrátil Řecku, staré vlasti, co mu kdy dobrého prokázali její synové v mladých letech.

Když později Zacharov dělal svoje velké obchody a podnikal si při nich naprosto bez ohledu na kterýkoliv stát, jako muž jenž nechází odnikud, přece jen pro Řecko měl vždycky zvláštní ohledy. V Řecku také udělal první velký obchod. Jeden jeho strýc se pustil právě do velké transakce a zaměstnal při ní i mladého Zacharova. Ten brzy pochopil všechny podrobnosti obchodu a strýc se rozhodl udělat z Basila společníka. Stalo se a brzy nato mladý spolumajetník firmy odjíždí do Řecka s penězi, které si vzal v pokladně firmy. Před londýnským soudem, kam jej strýc pohnal, Basil udal, že to byla část výdělku, kterou mu firma nevydala a kterou si tedy p'ným právem společníka vzal. Dodnes se přesně neví, jak tomu doopravdy s penězi bylo, ale jisto je, že byl soudem osvobozen a sproštěn žaloby. Nicméně stín pochybnosti na něm zůstal a v athénských kavárnách se ještě teď vypravuje, že závratné štěstí, které Basil v životě udělal se začalo krádeží.

Z Londýna se vrátil Zacharov zase do Athén a tam vyhledával známosti s politicky vlivnými osobami. Z Athén se právě stěhoval prodejní zástupce zbrojařské firmy Nordenfeldtovy a přimluvil se v centrále, aby místo po něm dostal Zacharov. Bylo to v létech, kdy se právě končila rusko-turecká válka a kdy se některé armády balkánských států, npř. bulharská, ukázaly jako znamenité. Jen Řecko musilo zůstat neutrální, protože mělo malou armádu a špatně vyzbrojenou, nemohlo tedy brát podíl na výtěžku, když se začalo dělení dobytých území. Řečtí státníci přísahali, že se to už víckrát nesmí opakovat a ihned zvýšili stav armády z 20 000 na 100 000 lidí a rozhodli se, že armádu náležitě vyzbrojí.

Zbraně prodal se značným ziskem pro firmu Zacharov. Ucházely se sice ještě jiné firmy, ale Nordenfeldt měl přednost: Ukázal se jako technicky nejdokonalejší, protože měl nejnovější

te starati o to, co za Vás Matice ochotně vykoná. Stačí objednat si čaopis, u nás jej předpláceti, bez jakýchkoliv přirážek, a budete zbaveni všech starostí.

Hlaste se proto všichni, kteří z jakýchkoliv příčin jste našeho prostřednictví dosud nepoužili a budete jistě s námi spokojeni. Ovšem, že všechny případné dosavadní dluhy v administraci musí býti vyrovnány, neboť jen dobrý pořádek dělá dobré přátele.

Jde nám však o to, by se do rukou krajanů dostaly časopisy skutečně cenné, a proto uvádíme níže jejich seznam:

1. Hvězda. — 2. Zpravodaj. — 3. Mladí. — 4. — Nový Lid. — 5. Lidový Deník. — 6. Krajan. — 7. Národní Politika. — 8 Pražské Noviny, — 9. Ozvěny. — 10. Mladý Svět. — 11. Malý Hlasatel. — 12. Milotický Hospodář — 13. List Paní a Dívek. — 14. Jas. — 15. Venkov. — 16. Širým Světem. 17. — Národnostní Obzor. — 18. Volná Myšlenka. — 19. Pestrý Týden. —

Správa České matice školské v Lucku.

—o—

Kronika.

Gen. Rydz-Śmigły jest v Polsku první osobou po p. Presidentu R. P.

Varšava, 15. července. Ministerský předseda Składkowski zaslal všem ministrům a vojvodům přípis tohoto znění: Podle vůle Presidenta republiky Ignacy Moścického nařizuji: Generál Rydz-Śmigły, kterého ustanovil maršál Piłsudski za prvního obránce státu a za prvního spolupracovníka Presidenta republiky v řízení osudu státu, budiž považován a uctíván jako první osoba v Polsku po presidentu republiky. Jest povinností všech státních funkcionářů v čele s ministerským předsedou prokazovati mu poctu a poslušnost.

Tento přípis ministerského předsedy sdělili jednotliví ministři a vojvodové státním funkcionářům a úředníkům, svolaným ke schůzi za tímto účelem.

Velký dar továren na třaskaviny armádě.

Tři továrny na třaskaviny věnovaly armádě jeden milion nábojů.

Tragická smrt gen. Orlicz-Dreszera.

Nad polským pobřežím udála se dne 16. t. m. strašná katastrofa. Letadlo, v němž letěl gen. Orlicz-Drešer z Grudziądzu do Gdyně, se náhle zřítilo do moře a celá posádka zahynula. V letadle byly ještě dvě osoby: pluk. Loth a pilot kpt. Łagiewski. Očití svědkové katastrofy vypravějí, že letadlo chtělo na moři přistát asi následkem poruchy motoru. Letadlo dvakrát zakroužilo a náhle se zřítilo do moře. Na pobřeží panoval velmi silný vítr.

Půl hodiny po katastrofě vytaženy byly z moře mrtvoly obětí a letadlo. Veškerá pomoc dostavivších se lékařů byla marná.

Zesnulý gen. div. Orlicz-Dreszer byl předsedou Ligy Mořské a Koloniální a dne 9. t. m. byl jmenován inspektorem obrany vzdušné a protiplynové.

Zpráva o jeho smrti vyvolala v celém Polsku hluboký smutek.

Výnos státních lesů

V prvém čtvrtletí rozpočtového roku 1936/37, t. j. v době od 1. dubna do 30. června t. r. správa polských státních lesů odvedla do státní pokladny 12 milionů zlotých. Tato suma představuje přebytek příjmů po odečtení všech provozních nákladů, dělnických mezd, úřednických platů a výslužného, daní, jakož i investicí stanovených hospodářským plánem.

Výroba a spotřeba cementu v Polsku

Za prvé čtyři měsíce letošního roku bylo v Polsku vyrobeno 165 000 tun cementu proti 110 000 tunám za stejnou dobu loni. V letošních prvých čtyřech měsících bylo prodáno 138.000 tun cementu proti loňským 117.000 tunám. Úhrnná produkce cementu činila v r. 1935 — 801.000 tun, z čehož se prodalo 782 000 tun. V roce 1934 se vyrobilo 721 000 tun a prodalo 760.000 tun. Zásoby cementu z let 1934 a 1935 jsou nyní spotřebovány.

Atentát na anglického krále.

Po slavnosti odevzdání gardě nových praporů anglickým králem Eduardem VII. udál se v londýnském Hyde-Parku následující incident:

Když se král se svým průvodem vracel, vyběhl z davu poblíže oblouku Wellingtona jakýsi muž. Neví se—podle sdělení polic. řed. Scottland Yardu — co se dělo dále, ale na dlažbu mezi krále a vojáky upadl revolver. Osoba byla ihned zatčena a odvedena na policejní strážnici. Nebylo vystřeleno, ale revolver byl nabit čtyřmi náboji.

Očití svědkové incidentu v Hyde-Parku jednohlasně tvrdí, že onen muž dotknul se revolverem králova koně. Kůň se vzepnul. V tom okamžiku se král ohlédl a viděl, že dva strážníci zatýkají jakousi osobu. V době kdy strážníci vedli zatčeného jiný muž se pokoušel uvolniti jej z rukou policie. Strážníci pískáním přivolali pomoc.

vynález — ponorku. Brzy nato prodal hned dvě další. To už neposlouchal hlasu svědomí a obsloužil úhlavního nepřítele otčiny: Turecko. Když dodal sultánovi ještě další spousty zbraní uvědomil si zaměstnavatel Zacharovův, že jako balkánský prodavač bude nadmíru šikovný chlapík a udělal z něho svého generálního zástupce pro celou Evropu.

Tehdy konkurovala Nordenfeedtské zbrojovce velmi silně anglická zbrojovka Vickersova, jejíž spolumajetník Maxim Hiram vynalezl mitrailleusu, které se používá dodnes. Nordenfeldt měl jen starý typ a jeho obchody byly ohrožovány. Když nastoupil Zacharov, šel se také do Vídně podívat na veřejnou zkoušku mitrailleusy. Předváděl ji sám vynálezce. Zacharov tušil nebezpečného soka, ale věděl si rady. Podplatil určitý tisk, který psal, že vynález je z dílen nordenfeldtských, podplatil důstojníky z rakouského ministerstva vojenství a Maxim Hiram nepochodil, ačkoliv prodal předtím svůj vynález skoro v celé Evropě a ačkoliv jeho stroj byl beze sporu o sto procent lepší konkurence. Vynálezce dlouho nemohl pro tento neúspěch ve Vídni spát. Až našel řešení, s nímž souhlasil i Zacharov. Spojili se Řek Zacharov, Anglo-Američan MaximHiram a Švéd Nordenfeldt. Vznikla mezinárodní velká zbrojovka, která dodávala celému světu. Zacharovovo jmění následkem tohoto spojení ještě vzrostlo. Obchody šly znamenitě. Japonsko a Čína byly proti sobě ve válečném stavu, v Číně i v Africe pořád byly nějaké půtky, také mezi Řeckem a Tureckem docházelo k ustavičným konfliktům a Spojené státy válčily se Španělskem o Kubu a Filipiny. Zacharov prodával na všechny strany: jen Španělsku dodal za 25 milionů dolarů zbraní a střeliva.

Za války a po válce rusko-japonské dělal Zacharov dobré obchody také s carem. Zacharov měl neomylný prostředek, jak se domoci vlivu. Pronikal do kanceláří ministerstev — a to přímo k ministrům. Znal Clemenceaua, znal Lloyda George, znal majetníky novin a měl svoje noviny všude tam, kde potřeboval pro sebe veřejné mínění.

Největší obchody dělal Zacharov za světové války. Prodával kde komu, příteli i nepříteli. Při příměří, když na mírové konferenci jednalo se o zájmy Řecka, uplatnil Zacharov svůj vliv u Clemenseaue a Lloyd George ve prospěch vlasti, která byla bohatě rozšířena. Za světové války zasáhl několikrát Zacharov do osudů svého Řecka velkými penězi, které posílal Venizelovi a ostatním, aby dělali politiku spojenců proti centrálním mocnostem.

Ještě ani teď, když je už stár a mohl by si odpočinout, Zacharov není nečinný. Obchoduje pořád a dokonce jak obchoduje! Před rokem vyšetřoval zvláštní výbor senátu Spojených států obchody zbrojařů a zjišťoval, kolik se dalo na korupci, kolik na stranická rozhodnutí, kolik na falešné posudky a jak vůbec si zbrojaři mezi sebou dělili země a staty tak, jako kdyby byli jediní na tomto světě. Zacharov v tom také měl prsty. Znovu jeho pozapomnělé jméno se vyskytlo v novinách a znovu tisk připomíná

Jednu miliardu bude stát Francii postátnění válečného průmyslu.

Sněmovna zahájila za předsednictví Herriotova rozpravu o vládním návrhu o zestátnění výroby válečného materiálu. Výbory finanční, armádní a námořní vyslovily souhlas s vládní osnovou, toliko výbor letecký na středeční schůzi, na niž se nedostavil dostatečný počet levicových členů, zamítl vládní návrh 11 proti 9 hlasům.

Zpravodaj armádního výboru precisoval, že vláda zamýšlí aplikovati tento zákon toliko na výrobu skutečného válečného útočného materiálu, t. j. střelných zbraní všeho druhu, nábojů, tanků, vojenských nákladních aut, případně též ochranných aparátů proti plynovým útokům. Podle odhadu ministra národní obrany Daladiera bude státi zestátnění této výroby válečného materiálu pro účel národní obrany a vojenského námořnictví, t. j. buď úplné vyvlastnění závodů, nebo nákup akcií, asi jednu miliardu franků.

Zemědělské dělnictvo ve Francii hrozí stávkou v době žní.

Počet stávkujícího dělnictva ve Francii činí podle poslední statistiky ministerstva vnitra 74.000 osob, počet obsazených závodů, který před národním svátkem činil 1007, poklesl dnes na 613.

Zejména z lilského kraje je hlášeno, že 15. t. m. večer byly upraveny četné stávkové spory a dělnictvo nastoupilo do práce. Zato je stále ještě hrozivá situace mezi zemědělským dělnictvem, které chce vyhlásit na počátku žní protestní všeobecnou stávku.

Mořské úžiny uzavřeny válčícím státům.

Plenární schůze konference o mořských úžinách sešla se 15. července. Byla bez debaty schválena these francouzsko-sovětsko-rumunská, že za války, které se Turecko nezúčastní, musí býti mořské úžiny uzavřeny válečným lodím všech válčících států. Výjimky jsou přípustny pouze a jediné tehdy, jde-li o provádění usnesení Rady Společnosti národů proti útočníkovi nebo o provádění regionální dohody, v níž také Turecko jest smluvní stranou. Tento pozměňovací návrh předložil Paul Boncour a hlasovaly pro něj Velká Britanie, Francie, Sovětský svaz, Řecko, Turecko a Australie. Delegáti rumunští, jugoslávští a japonští prohlásili, že předloží tento text svým vládám s doporučením, aby byl přijat. Pouze Bulharsko předneslo své výhrady. Nyní bude vypracováno definitivní znění nové konvence, pochybuje se však, že bude připraveno k podpisu ještě koncem tohoto týdne.

Nezdařený puč ve Valencii.

Šest španělských fašistů, vyzbrojených revolvery, vniklo dne 11. t m. do rozhlasové stanice ve Valencii a opanovalo vysílací přístroje. Jeden z útočníků promluvil pak do radia následující zprávu: „Falanga Španělská" obsadila zbraněmi rozhlasovou stanici ve Valencii, ať žije Španělsko. Organisuje se velká manifestace za účelem oslavení vítězství."

Řediteli stanice podařilo se utéci a zaalarmovati úřady, které ihned poslaly na místo silný oddíl policie. Útočníci byli bez obtíží odzbrojeni. Poté byla několikráte za sebou vysílána španělská národní hymna — pro uklidnění posluchačů.

Po nezdařeném fašistickém puči na ulicích Valencie konala se živelní manifestace levých živlů, která se zakončila zdemolováním a zapálením sídla pravicových stran.

Světový stav kultur a vyhlídky na úrodu.

Podle zpráv Mezinárodního zemědělského ústavu v Římě došlých do poloviny minulého měsíce odhaduje se celková úroda pšenice v Evropě roku 1936 na 416 milionů q a podle toho bude větší než roku 1935 a 1934, i když výnos nedosáhne rekordního roku 1933. Zpráva rozlišuje evropské země na pšenici dovážející a pšenici vyvážející, při čemž dochází k výsledku, že úrody dovozních zemí jsou o 8 proc. menší než loni a o 3 proc. pod průměrem za posledních 5 let. Podle toho připadá větší úroda, ačkoliv byla zmenšena osevní plocha, na země pšenici vyvážející, jejich výnos bude téměř o 20 proc. větší než loni a o více než 15 proc. než byl průměr za posledních 5 let.

Hluboce zarmouceni oznamujeme všem přátelům a známým, že naše drahá manželka, matka a babička, paní

Olga Petříčková

zemřela po těžké nemoci v neděli, dne 5. července 1936 r. ve věku 67 let. Pohřeb drahé zesnulé konal se v pondělí, 6. července o 6. hod. odpoledni na luckém městském hřbitově.

Všem těm, kteří v tak hojném počtu doprovodili na poslední cestě naši drahou zesnulou, rovněž zpěvákům Odboru ČMŠ Hušče-Jezefín a Lipovec, vzdáváme srdečné díky.

Jan Petříček,
manžel.

Eunuchové nechtějí platit mládeneckou daň.

Turecké časopisy sdělují, že eunuchové podali vládě memorandum, ve kterém se brání povinnosti platit mládeneckou daň. Eunuchům byly za sultánského režimu svěřeny vysoké úřady, moderní turecký stát je však zbavil všech hodností. Nyní vedou eunuchové ubohý život. V memorandu naříkají, že pozbyli s úřady i jmění a že mládenecká daň je k nim naprosto nespravedlivá. Jejím účelem je přimětí svobodné muže k založení rodiny, což je pro eunuchy i při nejlepší vůli zcela nemožné. Daní byli by tedy dvojnásob postiženi než ostatní občané, k nimž osud nebyl tak krutý. Snad Atatür k úpění kdysi mocných eunuchů neoslyší.

---

historii jeho života.

Zacharov! Kde je? Kde žije? Kde se skrývá?

Ve Francii. Nedaleko města Beauvais, nad usměvavým údolím se tyčí vznešený zámek Baincourtský. Zde žije nyní Zacharov, ohražen od světa zděnou bradbou kolem nádherné zahrady zámecké, do níž vstup není nikomu dovolen. Bezpečnost pánovu střeží šest Hindustánců - obrů, kteří jsou mu oddáni na život a na smrt. Jsou ve dne i v noci ozbrojeni a pořád se někde motají kolem svého pána, ani minutu ho nenechají bez dozoru. Jsou mlčenliví a i když přijdou někdy do hospody, dělají, že francouzsky neumí ukazujíce prstem na láhev, z které chtějí nalít.

Zacharov je nyní 86-letý ajiž několik let mu nohy neslouží. Používá proto k procházkám ve své zahradě pojízdné elektrické židle, kterou si dal zhotoviti v Anglii podle vlastních nákresů, a sám ji řídí. Vůbec vede velmi pravidelný způsob života. Na procházkách v parku mívá s sebou obyčejně tajemníka, který musí referovat o záležitostech, jež se právě projednávají a dostává od Zacharova rozkazy co má udělat. Do Balincourtu přicházejí kabelové zprávy ze všech pěti světadílů a zvláštní hrou osudu se stal klidný, tichý zámek balincourtský střediskem mezinárodního zbrojního obchodu.

Denně vyjíždí Zacharov ve svém autu do Méru. To je veliká vesnice v Beanvaissku, kde je také filialka jednoho velkého francouzského ústavu. Do této malé bankovní filiálky, která je umístěna mezi pekařstvím a hostincem, jezdí denně nejbohatší muž světa dávat příkazy. Říká se, že pohádkové mění Zacharovovo se pačí na 4 miliardy což dá jen při pěti ročních procentech denně 250 tisíc na úrocích. A tam na prahu malé banky v Méru se každý den rozhoduje, kam se vrhnou odkud se vezmou a kde zase budou vydělávat další úroky tyto ohromné miliardy kapitálu.

Veselý koutek.

U advokáta.

— A mohu ji žalovat pro pomluvu, když říkala, že já jsem říkala, že ona říkala, že já jsem o ní říkala, co o mně říkala?

Pochopil dobře.

Dva odvážní cestovatelé se pustili do Ruska. Ale rusky neuměly. „Však se nějak protlučeme,“ myslili si „dovedeme se přece dorozuměti posuňky.“

V Moskvě si vzali izvoščika a chtěli jeti na nádraží. Ale jak se s ním dorozuměti?

Po krátkém přemýšlení přišel jeden z nich na nápad napodobovati vlak. Začali tedy syčet, foukat a pískat a napodobovati pohyby lokomotivy. Izvoščik (kočí) je se zájmem pozoroval, pak jim pokynul na znamení že porozuměl, cestovatelé linguisté nasedli a jelo se. Po půlhodinové jízdě se kočí zastavil před — blázincem.

Tři skotské.

„Víte, že se F. C. Aberdeen rozchází a že propouští hráče?“

„A proč, prosím vás?“

Ale, míč, s kterým kopali patnáct let, se rozpadl a není k spravení.“

*

V nemocnici jednoho skotského města ležel Angličan, který potřeboval k svému uzdravení nutně transfusi krve. Přihlásil se jeden Skot a obdržel jako odměnu 25 liber. Bylo však zapotřebí ještě další transfuse a Angličan mu dal tentokráte 15 liber. Když však bylo po třetí transfusi, které bylo ještě nutně zapotřebí, byl skotský dárce krve velmi překvapen, když mu nemocný Angličan nedal ani šilinku. Šel se zeptat lékaře, který transfusi prováděl, proč to že mu pacient nic nedal a lékař, který náhodou byl také Angličan mu se smíchem odpověděl: „Nedivte se, vždyť jste mu předal třikrát svoji skotskou krev.“

*

Skot a žid stáli před policejním úředníkem.

„Jak víte, že tito muži byli na mol opil?“ otázal se úředník svědka.

„Nuže, pane, ten Skot rozhazoval půlkoruny po ulici a ten žid je sbíral a dával mu je zpátky.“

*

Menší usazení.

Muž, který se považuje za velkého tragéda: „Viděl jste, pane řediteli jak dojala dnes publikum scéna, v níž umírám? Celý sál lkal!“

Ředitel: „Ano, to lkal! Ale nad tím, že nejste opravdu mrtev!“

Různé zprávy.

Jak byla vynalezena dopisní obálka.

Ještě v devatenáctém století se posílaly dopisy tak, že se prostě dopisní papír složil, zapečetil a na zadní stranu se psala adresa. V roce 1820 začala v Anglii nová móda: Čím menší byl dopisní papír, tím elegantnější byl odesilatel. Birminghamský papírník Brewer vystavil ve výkladní skříni pyramidu dopisních papírů, z nichž nejhořejší byly zcela malé. Při psaní dopisu se pak ukázalo, že složením dosáhnutí tak malého formátu, že se na něj nedá napsati adresa, natož potom nalepit známka. Tu připadl Brewer na myšlenku zhotovit obálky, do nichž by se papír zasunul. Nový vynález se rychle ujal a vžil v celém světě.

400 roků od smrti slavného Erasma Rotterdámského.

Nyní je tomu právě čtyři století, co v Basileji zemřel proslulý humanista 16. století a zanícený hlasatel pravdy, náboženský a mravní reformátor i fanatik rotterdamský rodák a autor klasické „Chvály bláznovství“. Jeden z těch, jejichž dílo přetrvá věky, poněvadž ukazovalo mravní hlubiny i mravní vrcholky doby, kráčejíc daleko před vrstevníky. Erasmus Rotterdamský byl nemanželský synek kněze, prožil mládí v klášterních i světských studiích (i Paříži), načež prožil svá mužná léta nejtvrdší práce a myšlenkového p'anutí v Anglii ve styku s

24.

slepým obdivovatelem všeho z onoho ovzduší, ve kterém žiju. Tvrdím a budu tvrditi, že člověk a jeho duše i srdce je v každém ovzduší stejné. Je-li dobré, je dobré u prostého děvčete jako u princezny a je li špatné, je špatné u šlechtice jako u jeho dělníka. A právě tak jsou všem společná ona dychtění a ony tužby, které zachvívají nitrem lidským. Tak jako je lidstvo staré, tak stará je touha muže po ženě a tak stará je touha ženy, aby se muži líbila. Jen ošklivé ženy a ty, které neměly nikdy koho by milovaly, jen ty hlásají takový vyhlazovací boj rozkoši lásky. Proto se tím více divím, že vy, taková půvabná a milá, přijala jste zásady, které vám rozhodně nesluší.“

Ku podivu se rozohnil a čím déle mluvil, tím více se tvář Miladina rozsvětlovala a úsměv se vracel na její karmínové rty.

„Pan baron mi promine, řeknu-li opět, že nerozuměl tomu, co hájím,“ pravila vesele. „Bylo by nesmyslem tvrditi, že přestanou se muži ucházet o přízeň žen a naopak. Ale přestane podceňování žen, přestane ono zařaďování ženy v méněcenné a neschopné tvory. Nesouce břemeno celého života, musí míti také práva celého života, rovny musí býti mužům.“

„Pro Bůh, tomuhle jste se učila v Paříži?“

21.

pouze u hrubé práce v domácnosti a upíral ženě právo, aby s mužem zápolila na poli různých povolání a prací. Doufám, že si muži brzy zvyknou viděti v ženě nejen předmět své rozkoše a domácí službu, ale také soupeře, který s ním bude závodit ve veřejném životě.“

Artur zapomněl kouřiti a nemoha opanovati své překvapení, s jakýmsi nevysvětlitelným úžasem se díval na děvče, jež náhle proneslo takové zásady, že nežertuje, prozrazovala její opravdovost výrazu a smělý její pohled.

„Dovolte slečno — pardon, neznám ani vašeho jména.“

„Milada se jmenuji a můj otec se nazývá Kocner, tedy Milada Kocnerová,“ pravila s roztomilým úsměvem.

„Děkuji vám. Dovolte tedy, slečno Milado či slečno Kocnerová, vy jste přinesla z Paříže jakési revoluční zásady,“ povídal káravě. „Co chcete z krásného pohlaví udělati? Snad nechcete takové bytosti, jako jste sama, postaviti do dílny? Chcete se oloupiti o všechen svůj půvab?“

„Jaké olupování,“ povídala umíněně a její líbezná tvář jevila mrzutost, že ji nechápe. „Přestávají mužové proto, že pracují v dílnách, býti hezkými? Která pracující žena

největšími duchy své doby. Jeho filosofie je filosofií křesťanství, opřeného o moudrost pohanských zkušeností, je to ideální podstata těžce definovatelných nauček, názorů a proudů, jež vesměs však vedou k přirozenosti od papírových doktrin. V náboženství byl proti obřadnosti a směřoval k myšlenkovému i mravnímu jádru, k prostotě etického cítění. V slavné „Chvále bláznovství“ záchvcuje své nauky způsobem často až groteskně silným a prudkým, v níž odhaloval falešnou, lživou tvář světa, jak se to nepodařilo v jiné formě nikomu. Byl to takový Voltaire své doby, jehož duchu podléhali i králové, papeži a nejmocnější myslitelé doby. I na všecko pozdější osvícenství měla jeho kniha, v úryvcích i v celku předkládaná, svůj hluboký vliv.

Kapalný vzduch, pohonná látka budoucnosti.

Již několikráte se vyskytla teorie, že nejlepší pohonnou látkou budoucích motorů bude kapalný vzduch. Prostě proto, že v jeho litru je utajeno mnohem více energie než v litru benzinu. Jeho spotřebováním však nevznikají žádné jedovaté produkty, naopak by výfuk stroje jenom obnovoval vzduch ve městech. Vzduch se dá poměrně snadno, dnes však ještě draho, stlačit a ochladit tak, že se promění v namodralou tekutinu, řídkou jako voda. Je to tekutý vzduch. Musí býti ochlazen na 194 stupňů pod nulou. V otevřené nádobě se pomalu vypařuje, jako když se z něho stále kouří. Zajímavo je, že lidskému zdraví není nijak nebezpečný, jak se dříve soudilo. Když ponoříte do tekutého vzduchu ruku, nic se nestane, rozleje-li se vám na ruku, nepocítíte bolesti, stejně jako když se rozleje voda. Dokonce můžeme nabrati tekutého vzduchu do úst (ale nepolykat), aniž by se něco stalo. Při delším styku ovšem každá věc silně zmrzne, rtuť na př. zmrzne v tyčinky, které můžeme jako hřebíky zatloukat do dřeva. Olovo, ponořené do tekutého vzduchu, je pružné jako ocel a velmi pevné. Když se ohřeje, má opět normální malou pevnost a žádnou pružnost. Možná, že tento fakt bude hráti při stavbě motorů na tekutý vzduch velikou úlohu. Je s podivem, že všechny dosavadní motory pracují s teplem a musíme je chladit. Motor na tekutý vzduch by naopak pracoval s chladem a musel by se možná trochu ohřívat. Jeho vynález byl by asi největším technickým objevem posledního století. Veliké elektrárny by vyráběly kapalný vzduch přímo na místě, z ovzduší, a rozvážely jej jako benzin.

Hospodářský zpravodaj.

Budete očkovat?

Co by to bylo za zahradkáře, kdyby se nepokusil o vypěstování vlastních ovocných stromů? Většina má jistě ve svých zahrádkách několik podložek, aby na nich zkoušeli své zahradnické štěstí roubováním nebo očkováním.

Očkování provádí se hlavně v červenci. Je to práce radostná a snadná, přes to však vyžaduje určitých znalostí, aby končila plným zdarem. Jednou z hlavních podmínek je, aby podložky byly v plné míze. Jen tehdy dá se kůra snadno odloupnout a očko se brzy zaleje. Proto přistupujeme k očkování po dešti. Je-li trvale suché počasí, pomáháme si tím, že půdu kolem podložek kypříme a několik dní před očkováním vydatně zalejeme. Vydatnost mízy poznáme, když při zářezu do kůry okraje jeho ihned zvlhnou. Také podle bujného vzrůstu výhonů můžeme soudit na dostatek mízy.

Očka bereme se stromů skutečně úrodných a osvědčených odrůd. Doporučuje se řezati je z jižní strany stromu, kde jsou dostatečně vyzrálá a vyvinutá. Zaštipneme-li 10—14 dnů před upotřebením výhon, z něhož chceme očka brát, pomůžeme tím k jejich vyzrání. Jinak používáme oček ze středu výhonu. Vrchní jsou nedostatečně vyzrálá, spodní nedostatečně vyvinutá. Ihned, jakmile výhon odřízneme, odstaníme z něho listy až na malou část řapíku, abychom zabránili vypařování vody z oček a tím jejich zaschnutí. Ponechaná část řapíku slouží k tomu abychom očkem mohli snáze manipulovat.

Očkování provádí se tak, že do podložky několik centimetrů nad zemí učiníme jeden příčný a jeden kolmý zářez do kůry, takže má podobu T. Na svislém zářezu odloupneme trochu kůru, aby očko dalo se snadno zasunout. Při vyřezávání oček nasadíme nůž asi 1 cm pod očkem a seřízneme jej tak, aby i u vrchní části štítku zbylo nám kousek kůry, také asi 1 cm. Na očku má být, pokud možno, jen málo dřeva. Nůž musí být ostrý, aby řez byl úplně hladký. Očko potom uchopíme za část řapíku, špičkou noře odchlípneme poněkud kůru na svislém

---

22.

je opravdu sličná, zůstane jí i při těžké práci.“

„Nevíte, co tvrdíte,“ pohodil netrpělivě rukou. „Přirovnáváte ženu k muži, jako byste nevěděla, jak různě je obé pohlaví utvářeno. Těžká práce oloupí ženu o její pleť, něhu, o její tělesnou krásu, jež nesnese tvrdého zápolení. Jste zkrátka neskušená, odposlouchala jste trochu frází a věřte mi, nesluší vám to.“

„Pan baron má zbytečné starosti,“ řekla téměř lhostejně. „Co na tom, změní-li se náhledy o kráse. Teď snad platí za krásu, má-li děvče hezkou pleť, je-li bílé, má li malé ruce a podobně. Snad za sto let budou právě tyto vlastnosti považovány za známky nehezkosti. A kdybych se snad mýlila, domnívá se pan baron, že život žen je nyní růžový? Arci, mám na mysli ženu širokých vrstev, ne dámy bohaté. Těch je však velmi málo u porovnání k oněm, které jako vdané ženy a matky mají svůj očistec a své peklo, aniž by se svět o ně bál, že ztratí svůj půvab. Je snad maličkostí odchovat šest až osm dětí? Starat se při tom o domácnost a čistotu domácnosti? Býti krejčím, pradlenou, kuchařem, ošetřovatelkou a nezřídka také hromosvodem mužových rozmarů? Zachová-li si při všem tom žena půvab, tím více si ho zachová, až si bude moci vybrati zaměstnání, kterému se bude cele věnovat a při kterém aspoň bude si vědoma, že je svobodná.“

Úžas Arturův zmizel a místo toho jakási veselost se ho zmocnila. Zajímavé děvče, myslil si. Horuje a dle jejího vzezření věří tomu, co obhajuje. Dobře, že se s ní setkal, uteče příjemně čas do večeře.

„Jste tedy hlasatelkou odluky ženy od muže,“ povídal s lehkým nádechem zlomyslnosti. „Vyškrtla jste ze svého programu lásku, manželství, zkrátka všechno to, co muže se ženou tak úzce poutá. Podle vašeho náhledu nastane tedy boj mužů a žen či naopak a nikdy už se nevrátí krásné doby vzájemného milování.“

Miladina tvář se zapálila a vzdorně sevřevši rty, maličko hlavu sklonila. Na okamžik mlčela. Domníval se, že je poražena a chtěl se jí právě vysmáti, když opět pozvedla hlavu.

„Těžko je panu baronovi něco vykládat, když žije v ovzduší, které je naprosto jiné, než ovzduší davů,“ povídala téměř pohrdavě.

„Dovolte, abych se proti tomu ohradil. Pravda, že jsem nenahlédl hluboko do života měšťanských a dělnických rodin, ale tak naprostým nevědomcem, na jakého byste mě ráda pasovala, také nejsem. A také nejsem

23.

zářezu a opatrně zasuneme je za kůru. Tento úkon musí být proveden rychle, aby řezná plocha nezaschla. Zvláště u peckovic je to naprosto nutné. Důležité je také, aby vrchní část štítku přiléhala těsně k příčnému zářezu. To docílíme nejsnáze tím, že část štítku necháme po zasunutí přečnívat přes zářez a pak jej přesně podle zářezu odřízneme. Nyní očko ovážeme lýkem a zamažeme štěpařským voskem, aby do rány nemohla vniknouti voda. Při tom pozor, aby se nepoškodilo očko. Také nezavazovat tak, aby očko bylo lýkem obaleno.

—o—

Z chmelného trhu.

Žatecký chmel. Smýšlení na žateckém trhu chmelném bylo v uplynulém týdnu klidnější. Koupě omezovaly se na malé položky, v důsledku čehož byl týdenní obrat menší. Kupováno i v tomto týdnu převážně pro cizinu a placené ceny pohybovaly se od

Kč 900.— až 1.050.— za 50 kg

Za podřadné zboží byly nabízeny ceny i pod nejnižší cenový rámec.

Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vyexpedovala do dnes 41.670 žoků v čisté váze 95 000 centů á 50 kg. žateckého chmele sklizně 1935.

Počasí v posledním týdnu bylo pro další vzrůst chmelné rostliny příznivé, takže celkový stav je nadále uspokojivý. Chmel ve většině chmelnicích dosáhl již výše konstrukce a má bohaté, zdravé odnože.

Ze škůdců vyskytuje se v menší již míře ještě mšice, proti které je hlavně v údolních polohách dále stříkáno.

Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

CENY OBILÍ.

Záznam 15.VII. soukromého obchodu— zač kupuje.

Žito	zl.	1.75	za 1 pud (16.38 kg)
Pšenice	„	3.05	„
Ječmen	„	1.80	„
Oves	„	1.80	„
Hrečka	„	.—	„
Proso	„	.—	„
Řepák	„	6.50	„
Hrách	„	.—	„
Fasole	„	.—	„
Mák	„	9.00	
Jetel	„	130—160.00	za 100 kg.

Ceny na nové obilí ještě nejsou ustálené.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 5 zl. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.